COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.5.2023
COM(2023) 617 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Ungariei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Ungariei pentru 2023

{SWD(2023) 617 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Ungariei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Ungariei pentru 2023

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 9 alineatul (2),

Având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul contribuie la redresarea economică și socială și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru acordată

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

[2] JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

[3] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență a fost actualizată la 30 iunie 2022, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

(2) La data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2023[4], care marchează începutul semestrului european din 2023 pentru coordonarea politicilor economice. La data de 23 martie 2023, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2023, în care a identificat Ungaria ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 16 mai 2023, precum și Propunerea de raport comun pentru 2023 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 13 martie 2023.

(3) Deși economiile UE dau dovadă de o reziliență remarcabilă, contextul geopolitic continuă să aibă un impact negativ. Întrucât UE susține cu fermitate Ucraina, agenda sa de politică economică și socială se axează pe reducerea pe termen scurt a impactului negativ al șocurilor energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile, precum și pe menținerea eforturilor de realizare a tranziției verzi și a celei digitale, de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii, de protejare a stabilității macroeconomice și de creștere a rezilienței pe termen mediu. De asemenea, agenda Uniunii se axează în mare măsură pe creșterea competitivității și a productivității UE.

(4) La data de 1 februarie 2023, Comisia a publicat comunicarea intitulată „Un Plan industrial al Pactului verde european pentru era cu zero emisii nete”[5] în scopul de a spori competitivitatea industriei UE cu zero emisii nete și de a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Planul completează eforturile desfășurate în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul urmărește să asigure un mediu mai favorabil pentru mărirea capacității UE de producție a tehnologiilor și a produselor cu zero emisii nete, care sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale UE în materie de climă, precum și să asigure accesul la materiile prime critice relevante, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare, exploatarea adecvată a resurselor geologice din statele membre și maximizarea reciclării materiilor prime. Planul este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, accelerarea accesului la finanțare, consolidarea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente. La data de 16 martie 2023, Comisia a publicat, de asemenea, comunicarea intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”[6], care este structurată în jurul a nouă factori-cheie care se susțin reciproc și în care Comisia își propune să acționeze în direcția instituirii unui cadru de reglementare care să stimuleze creșterea. Comunicarea stabilește priorități de politică ce vizează să asigure în mod activ realizarea de îmbunătățiri structurale, efectuarea de investiții bine direcționate și adoptarea de măsuri de

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

reglementare pentru competitivitatea pe termen lung a UE și a statelor sale membre. Recomandările de mai jos contribuie la abordarea acestor priorități.

(5) În 2023, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Pentru ca prioritățile de politică din cadrul semestrului european să fie îndeplinite, rămâne esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate integral, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau un subset semnificativ al recomandărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020 și 2022 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(6) Regulamentul privind REPowerEU[7], adoptat la data de 27 februarie 2023, vizează eliminarea rapidă a dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru va contribui la securitatea energetică și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie, capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Regulamentul permite statelor membre să adauge un nou capitol, privind REPowerEU, în planurile lor naționale de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor planului REPowerEU. Reformele și investițiile respective vor contribui, de asemenea, la creșterea competitivității industriei UE cu zero emisii nete, astfel cum se subliniază în Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, precum și la abordarea recomandărilor specifice fiecărei țări legate de energie care le-au fost adresate statelor membre în 2022 și, după caz, în 2023. Regulamentul privind REPowerEU introduce o nouă categorie de sprijin financiar nerambursabil, pus la dispoziția statelor membre pentru a finanța, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, noi reforme și investiții legate de energie.

(7) La data de 8 martie 2023, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări de politică bugetară pentru 2024. Scopul său este de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, consolidând astfel coordonarea politicilor[8]. Comisia a reamintit că la sfârșitul anului 2023 va fi dezactivată clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta a solicitat ca politicile fiscal-bugetare din perioada 2023-2024 să asigure sustenabilitatea datoriei pe termen mediu, precum și să sporească creșterea economică potențială într-o manieră durabilă. Statele membre au fost invitate să prezinte în programele lor de stabilitate și de convergență pentru 2023 modul în care planurile lor fiscal-bugetare vor asigura respectarea valorii de referință a deficitului, de 3 % din PIB, precum și o reducere plauzibilă și continuă a datoriei sau menținerea datoriei la niveluri prudente pe termen mediu. Comisia a invitat statele membre să elimine treptat măsurile fiscal-bugetare naționale introduse pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile de șocul prețurilor la energie, începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific. Comisia a precizat că, în cazul în care ar fi necesară prelungirea măsurilor de sprijin ca urmare a unor noi presiuni cauzate de prețurile la energie, statele membre ar trebui să orienteze

[7] Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

[8] Comunicarea Comisiei către Consiliu: Orientări de politică bugetară pentru 2024, 8.3.2023, COM(2023) 141 final.

aceste măsuri mult mai bine decât în trecut către gospodăriile și întreprinderile vulnerabile. Comisia a propus ca recomandările în domeniul fiscal-bugetar să fie cuantificate și diferențiate și să fie formulate pe baza cheltuielilor primare nete, astfel cum se propune în Comunicarea sa referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernanță economică al UE[9]. Comisia a recomandat ca toate statele membre să continue să protejeze investițiile finanțate la nivel național și să asigure utilizarea eficace a Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, având în vedere în special obiectivele în materie de tranziție verde și tranziție digitală, precum și pe cele în materie de reziliență. Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente.

(8) La data de 26 aprilie 2023, Comisia a prezentat propuneri legislative ce vizează realizarea unei reforme cuprinzătoare a normelor de guvernanță economică ale UE. Obiectivul principal al acestor propuneri este de a consolida sustenabilitatea datoriei publice și de a promova o creștere durabilă și incluzivă în toate statele membre, prin intermediul reformelor și al investițiilor. Propunerile urmăresc să ofere statelor membre un control mai mare asupra elaborării propriilor planuri pe termen mediu, instituind, în același timp, un regim mai strict de asigurare a respectării normelor, pentru a asigura îndeplinirea de către statele membre a angajamentelor asumate în planurile lor bugetar-structurale pe termen mediu. Obiectivul este de a încheia activitatea legislativă în 2023.

(9) La data de 11 mai 2021, Ungaria a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La data de 15 decembrie 2022, Consiliul a adoptat Decizia de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Ungariei[10]. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii a Comisiei care să confirme faptul că Ungaria a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse.

(10) La data de 2 mai 2023, Ungaria și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2023 și Programul de convergență pentru 2023, în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2023 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Ungaria cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.

---

9 COM(2022) 583 final.

10 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 15 decembrie 2022 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Ungariei (ST 15447/22; ST 15447/22 ADD 1).

(11) Comisia a publicat raportul de țară din 2023 pentru Ungaria[11] la data de 24 mai 2023. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Ungaria în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2022 și a făcut bilanțul implementării de către Ungaria a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Ungaria în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Ungaria și a publicat rezultatele acestuia la data de 24 mai 2023[12]. Comisia a concluzionat că Ungaria se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În particular, vulnerabilitățile legate de presiunile foarte puternice asupra prețurilor și de nevoile de finanțare externă și publică au crescut și sunt semnificative. Inflația a crescut semnificativ și nu a început încă să se tempereze în mod vizibil. În cazul în care inflația rămâne ridicată pentru o perioadă prelungită, aceasta ar submina și mai mult competitivitatea prin costuri și ar putea duce la creșterea cheltuielilor financiare. Deficitul mare de cont curent a fost puternic accentuat de creșterea prețurilor la energie în 2022, iar datoria externă pe termen scurt a crescut. Îmbunătățirea contului curent în acest an și în următorul an depinde de continuarea tendinței anticipate de moderare a prețurilor la energie, dar se preconizează totuși că deficitul de cont curent va rămâne la un nivel care nu este neglijabil în 2023 și 2024. Intensitatea energetică ridicată a economiei este importantă pentru dinamica contului curent. Deficitul public a fost mare, fapt cauzat doar parțial de răspunsurile politice la pandemie și la crizele energetice, și reprezintă o mare parte din împrumuturile externe ale economiei. Ponderea datoriei publice a scăzut în PIB a scăzut din cauza creșterii semnificative a PIB-ului nominal, dar această scădere poate fi pusă sub semnul întrebării de încetinirea activității și de persistența deficitelor ridicate. Costurile îndatorării suverane au crescut din 2021, iar guvernul se confruntă cu o povară tot mai mare a dobânzilor, în timp ce scadența datoriei este încă relativ scăzută. Prețurile locuințelor s-au dublat pe o perioadă de cinci ani, dar creșterea prețurilor s-a oprit la sfârșitul anului 2022. Cu toate acestea, probabilitatea unei scăderi substanțiale a prețurilor nominale pare limitată pe fondul gradului scăzut de îndatorare a gospodăriilor și în contextul actual ridicat al inflației. Inconsecvențele în materie de politici au exacerbat vulnerabilitățile identificate. Coordonarea eficace și delimitarea clară a politicilor macroeconomice, susținute de un cadru politic instituțional solid, sunt esențiale pentru protejarea sustenabilității fiscale și externe, precum și pentru ancorarea așteptărilor. Se preconizează că punerea în aplicare la timp și pe deplin a reformelor structurale incluse în Planul de redresare și reziliență al Ungariei va contribui la reducerea vulnerabilităților macroeconomice și va sprijini creșterea și ajustarea pe termen mediu.

[11] SWD(2023) 617 final.
[12] SWD(2023) 639 final.

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat[13], deficitul public al Ungariei a scăzut de la 7,1 % din PIB în 2021 la 6,2 % în 2022, în timp ce datoria publică a scăzut de la 76,6 % din PIB la sfârșitul anului 2021 la 73,3 % la sfârșitul anului 2022. La 24 mai 2023, Comisia a publicat un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE[14]. Acest raport a analizat situația bugetară a Ungariei, întrucât deficitul său public din 2022 a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Raportul a concluzionat că criteriul deficitului nu a fost îndeplinit. În conformitate cu comunicarea sa din 8 martie 2023[15], Comisia nu a propus deschiderea unor noi proceduri aplicabile deficitelor excesive în primăvara lui 2023. Comisia a precizat că va propune în schimb Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023. Ungaria ar trebui să țină seama de acest lucru la execuția bugetului său pentru 2023 și la pregătirea bugetului său pentru 2024.

(14) Soldul bugetului public a fost afectat de măsurile de politică fiscal-bugetară adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. În 2022, măsuri de reducere a veniturilor de acest tip au inclus o reducere a accizelor la combustibili, în timp ce măsurile de creștere a cheltuielilor de acest tip au inclus subvenții pentru operatorii de servicii de utilități publice pentru pierderile suferite din cauza plafoanelor pentru prețurile energiei rezidențiale, precum și scheme de sprijin pentru întreprinderile mari consumatoare de energie. Costul acestor măsuri a fost parțial compensat de noi impozite pe profiturile excepționale ale producătorilor și furnizorilor de energie, și anume un impozit temporar pe diferența dintre petrolul Brent și Urals, un impozit temporar pe veniturile furnizorilor de energie și o creștere temporară a redevențelor miniere. Comisia estimează costul bugetar net al acestor măsuri la 1,0 % din PIB în 2022. Soldul bugetului public a fost, de asemenea, afectat marginal de costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, estimat la 0,1 % din PIB în 2022. În același timp, costul estimat al măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19 a scăzut la 0,1 % din PIB în 2022, de la 1,9 % în 2021.

(15) La 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Ungaria[16] să mențină o orientare fiscal-bugetară favorabilă, inclusiv cu ajutorul impulsului oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să păstreze nivelul investițiilor finanțate la nivel național.

(16) Potrivit previziunilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară[17] a fost favorabilă în 2022, la -0,4 % din PIB, în conformitate cu recomandarea Consiliului. Așa cum a recomandat Consiliul, Ungaria a continuat să sprijine redresarea prin investiții finanțate din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,5 % din PIB în 2022 (2,1 % din PIB în 2021). Scăderea cheltuielilor finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și

---

13 Euroindicatorii Eurostat, 47/2023, 21.4.2023.

14 COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

15 COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

16 Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de convergență al Ungariei pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 78.

17 Orientarea fiscal-bugetară este măsurată prin variația cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile), excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu. Pentru mai multe detalii, a se vedea caseta 1 din tabelele cu statistici bugetare.

reziliență și prin alte fonduri ale UE în 2022 s-a datorat absorbției mai scăzute a fondurilor structurale și de investiții europene. Investițiile finanțate la nivel național au furnizat o contribuție contracționistă de 0,2 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară[18]. Prin urmare, Ungaria nu a menținut investițiile finanțate la nivel național, ceea ce nu este în concordanță cu recomandarea Consiliului. În același timp, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile), a adus după sine o contribuție contracționistă de 0,6 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Prin urmare, Ungaria a menținut suficient sub control creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național.

(17) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de convergență este favorabil. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 1,5 % în 2023 și cu 4,0 % în 2024. Prin comparație, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o creștere mai mică a PIB-ului real, de 0,5 % în 2023 și de 2,8 % în 2024, în principal din cauza creșterii preconizate mai mici a consumului privat, determinată de creșterea preconizată mai mică a salariilor nominale și de rata șomajului ceva mai ridicată. De asemenea, Comisia preconizează o creștere mai redusă a consumului public și a exporturilor nete. Creșterea PIB-ului nominal estimată în previziunile Comisiei este mai scăzută în perioada analizată în previziuni, din cauza creșterii preconizate mai mici a PIB-ului și a deflatorului PIB.

(18) În Programul său de convergență pentru 2023, guvernul estimează că deficitul public va scădea la 3,9 % din PIB în 2023. Scăderea din 2023 reflectă în principal creșterea veniturilor fiscale determinată de inflația ridicată, de profiturile excepționale temporare și de impozitele sectoriale estimate la 1,5 % din PIB în 2023. În conformitate cu programul, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va scădea de la 73,3 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 69,7 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se preconizează că deficitul public va atinge 4,0 % din PIB în 2023. Aceste estimări sunt în concordanță cu deficitul preconizat în Programul de convergență. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o pondere mai mare a datoriei publice în PIB, de 70,7 %, la sfârșitul anului 2023. Diferența se datorează creșterii mai mici a PIB-ului și a deflatorului PIB, conform previziunilor Comisiei.

(19) Se preconizează că în 2023 soldul bugetar va continua să fie afectat de măsurile adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. Acestea constau în măsuri care continuă să fie puse în aplicare din 2022, în special subvenții pentru operatorii de servicii de utilități publice pentru pierderile suferite din cauza plafoanelor pentru prețurile energiei rezidențiale, precum și scheme de sprijin pentru întreprinderile mari consumatoare de energie. Costul acestor măsuri este în continuare compensat în mare măsură de impozitele pe profiturile excepționale ale furnizorilor de energie. Luând în considerare aceste venituri, costul bugetar net în 2023 al măsurilor de sprijin este estimat în Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 1,2 % din PIB[19]. Măsurile adoptate în 2023 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile cele mai vulnerabile și cele mai multe dintre ele nu mențin pe deplin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și sporirea eficienței energetice.

[18] Alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă de 1,7 puncte procentuale din PIB, care a fost determinată de impactul achiziționării de stocuri de gaze de către o entitate specială care face parte din administrația publică.

[19] Cifra reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective, incluzând veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

Drept urmare, nu există măsuri de sprijin specifice care să fie luate în considerare în procesul de evaluare a conformității cu recomandarea pentru 2023.

(20) La data de 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat[20] ca Ungaria să ia măsuri pentru a asigura în 2023 o concordanță între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare de politică globală neutră[21], ținând seama de sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Ungaria ar trebui să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente la evoluția situației. De asemenea, Ungariei i s-a recomandat să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică, ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii.

(21) În 2023, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează că orientarea fiscal-bugetară va fi contracționistă (ridicându-se la +4,2 % din PIB), în contextul unei rate ridicate a inflației. Și în 2022 orientarea fiscal-bugetară a fost expansionistă (-0,4 % din PIB). Se preconizează că în 2023 creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) va avea o contribuție contracționistă de 2,2 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară. Prin urmare, creșterea preconizată a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național este în concordanță cu recomandarea Consiliului. Se preconizează că nivelul cheltuielilor finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE va fi de 2,3 % din PIB în 2023, în timp ce investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție contracționistă la orientarea fiscal-bugetară de 0,6 puncte procentuale. [22] Prin urmare, Ungaria intenționează să finanțeze investiții suplimentare prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență și al altor fonduri ale UE, deși nu se preconizează că vor fi menținute investițiile finanțate la nivel național. Acesta intenționează să finanțeze investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi dezvoltarea rețelei de energie electrică, modernizarea căilor ferate suburbane, sprijinul pentru utilizarea panourilor solare rezidențiale, furnizarea de laptopuri pentru elevii din învățământul secundar inferior și măsuri de digitalizare în domeniul asistenței medicale, care sunt finanțate prin Mecanismul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE.

(22) În Programul de convergență se estimează că deficitul public va scădea la 2,9 % din PIB în 2024. Scăderea din 2024 reflectă în principal o reducere semnificativă a cheltuielilor publice ca pondere din PIB, în special în ceea ce privește formarea brută de capital fix, consumul intermediar și remunerarea angajaților. Programul preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 66,7 % la sfârșitul

---

[20] Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Ungariei pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al Ungariei pentru 2022, JO C 334.17, 12.7.2022, p. 136.

[21] În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea potențială a producției pe termen mediu (media pe 10 ani) a Ungariei, care este utilizată pentru a măsura orientarea fiscal-bugetară, este estimată la 16,6 % în termeni nominali.

[22] Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor furniza o contribuție contracționistă de 2,2 puncte procentuale din PIB. Scăderea semnificativă a altor cheltuieli de capital în 2023 este legată de impactul major al achiziționării de stocuri de gaze de către o entitate guvernamentală specială care face parte din administrația publică în 2022.

anului 2024. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează un deficit public pentru 2024 de 4,4 % din PIB. Acesta este mai mare decât deficitul preconizat în program, în principal datorită creșterii cheltuielilor preconizate pentru formarea brută de capital fix, în conformitate cu tendințele recente, și a consumului intermediar mai mare, determinat de persistența presiunilor inflaționiste. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o pondere mai mare a datoriei publice în PIB, de 71,1 %, la sfârșitul anului 2024.

(23) Programul de convergență prevede eliminarea treptată a unora dintre măsurile de sprijin din domeniul energiei în 2024. Comisia estimează costul net al măsurilor de sprijin în domeniul energiei la 0,4 % din PIB în 2024, comparativ cu 1,2 % din PIB în 2023. Aceste estimări se bazează pe ipoteza că nu se vor înregistra noi creșteri ale prețurilor la energie. Măsurile de sprijin în domeniul energiei care sunt planificate în prezent să rămână în vigoare în 2024 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile vulnerabile. Acestea nu mențin pe deplin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice.

(24) În Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului se solicită o îmbunătățire anuală a soldului bugetar structural de 0,5 % din PIB, ca valoare de referință, în vederea atingerii obiectivului pe termen mediu[23]. Ținând seama de considerentele legate de sustenabilitatea finanțelor publice[24] și de necesitatea reducerii deficitului sub valoarea de referință de 3 % din PIB, ar fi oportună o îmbunătățire a soldului structural cu cel puțin 0,5 % din PIB în 2024. Pentru a asigura o astfel de îmbunătățire, creșterea în 2024 a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național[25] nu ar trebui să depășească 4,4 %, astfel cum se reflectă în prezenta recomandare. Acest lucru va contribui, de asemenea, la reducerea inflației de bază, care este cu mult peste media UE și care ar putea antrena pierderi de competitivitate dacă persistă, precum și la asigurarea poziției externe.

În același timp, măsurile de sprijinire în domeniul energiei menținute în continuare (estimate în prezent de Comisie la 1,2 % din PIB în 2023) ar trebui eliminate treptat, în funcție de evoluțiile pieței energiei și începând cu cele mai puțin specifice, iar economiile corespunzătoare ar trebui utilizate pentru a reduce deficitul public. Pe baza estimărilor Comisiei, acest lucru ar duce la o creștere a cheltuielilor primare nete mai mică decât cea recomandată pentru 2024.

(25) Dacă se vor menține politicile actuale, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național vor crește la 7,0 % în 2024, cifră mai mare decât rata de creștere recomandată. Ajustarea preconizată în previziunile Comisiei este mai mică decât economiile rezultate din eliminarea treptată

---

23 A se vedea articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, care prevede, de asemenea, o ajustare de peste 0,5 % din PIB pentru statele membre cu o datorie publică de peste 60 % din PIB sau cu riscuri mai pronunțate în ceea ce privește sustenabilitatea datoriei.

24 Comisia a estimat că Ungaria va avea nevoie de o creștere anuală medie a soldului primar structural ca pondere din PIB de 0,9 puncte procentuale pentru a obține o reducere plauzibilă a datoriei sau pentru a se asigura că datoria publică este menținută la niveluri prudente pe termen mediu. Această estimare s-a bazat pe previziunile Comisiei din toamna anului 2022. Punctul de plecare pentru această estimare a fost deficitul public și datoria publică preconizate pentru 2024, care se bazau pe ipoteza retragerii măsurilor de sprijin în domeniul energiei în 2024.

25 Cheltuielile primare nete sunt definite ca și cheltuieli finanțate la nivel național, din care sunt excluse măsurile discreționare privind veniturile și cheltuielile cu dobânzile, precum și cheltuielile ciclice cu șomajul.

integrală a măsurilor de sprijin în domeniul energiei, cauzată de cheltuielile ridicate cu consumul intermediar și formarea brută de capital fix și de eliminarea treptată preconizată a profiturilor excepționale temporare și a impozitelor sectoriale.

(26) În conformitate cu programul, se estimează că rata investițiilor publice va scădea de la 5,1 % din PIB în 2023 la 3,7 % din PIB în 2024. Nivelul mai scăzut al investițiilor reflectă o scădere a nivelului de investiții finanțate la nivel național și de investiții finanțate de către UE.

(27) Programul de convergență prezintă o traiectorie bugetară pe termen mediu până în 2027. Potrivit programului, ponderea datoriei publice în PIB urmează să scadă treptat la 1,9 % din PIB în 2025, la 1,4 % în 2026 și la 0,9 % în 2027. Prin urmare, deficitul public este planificat să rămână sub 3 % din PIB pe durata programului. Conform programului, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va scădea de la 66,7 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 56,3 % din PIB până la sfârșitul anului 2027.

(28) Politicile de dezvoltare monetară, fiscală și economică au răspuns provocărilor economice recente într-un mod necoordonat, slăbind eficacitatea răspunsului politic global. Politica monetară a început să devină mai strictă în 2021, însă expansiunea fiscală a continuat până la începutul anului 2022. Mai multe măsuri de politică temporare introduse începând din 2021 au vizat menținerea puterii de cumpărare a gospodăriilor într-un mod nespecific, prin plafoane ale prețurilor și ale ratei dobânzii și prin subvenții pentru energie costisitoare din punct de vedere fiscal. Au fost introduse plafoane ale prețurilor pentru carburanți și anumite produse alimentare de bază. Au fost introduse plafoane ale ratei dobânzii pentru creditele ipotecare cu dobândă variabilă, împrumuturile acordate întreprinderilor mici și mijlocii, anumite împrumuturi pentru studenți și depozitele bancare mari. Majoritatea acestora urmează să expire în 2023. Costul acestor măsuri a fost suportat în cea mai mare parte de întreprinderi și de sectorul financiar, prin reducerea veniturilor și creșterea impozitelor indirecte, iar efectele de denaturare al măsurilor au contribuit la scăderea producției interne și la creșterea prețurilor în rândul produselor care nu sunt afectate în mod direct de plafoane. De asemenea, acestea au împiedicat adaptarea cererii la un nou mediu economic. Politicile de dezvoltare economică s-au bazat pe scheme de împrumuturi subvenționate pentru a ajuta întreprinderile să se adapteze la șocurile economice. În februarie 2023 a fost lansată o schemă mare de împrumuturi subvenționate cu rate fixe ale dobânzii, pentru a sprijini întreprinderile care se confruntă cu creșterea costurilor energiei. Plafoanele prețurilor și ratei dobânzii, precum și împrumuturile subvenționate au contracarat eforturile politicii monetare de reducere a inflației, printre altele prin reducerea eficacității instrumentelor băncii centrale. Banca Centrală Europeană a constatat că anumite măsuri de reglementare, inclusiv plafonarea ratelor dobânzilor la depozitele bancare, împiedică desfășurarea unei politici monetare eficiente[26].

(29) Deficiențele în planificarea și execuția bugetului au accentuat tendința expansionistă a politicii bugetare și, prin urmare, au contribuit la multe dintre provocările macroeconomice actuale cu care se confruntă Ungaria. Începând din 2016, adoptarea

[26] Avizul Băncii Centrale Europene din 26 aprilie 2023 privind restricționarea posibilității de a negocia cambii sub valoarea nominală emise de Magyar Nemzeti Bank și prelungirea unui plafon al ratei dobânzii. CON/2023/10. (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023AB0010&qid=1682527131068).

foarte timpurie a bugetelor anuale a redus calitatea previziunilor macroeconomice și bugetare. Diverse norme privind flexibilitatea bugetară și rezervele bugetare mari au permis cheltuieli discreționare mai mari, ceea ce a exacerbat prociclicitatea politicii bugetare. Deciziile *ad hoc* privind cheltuielile au fost adesea luate la sfârșitul exercițiului bugetar sau au fost adoptate prin decrete guvernamentale pe tot parcursul anului, fără o supraveghere parlamentară și o consultare publică adecvate, ceea ce, la rândul său, a redus transparența bugetară. Cadrul bugetar național nu a împiedicat apariția unor deficite publice cauzate de deficiențe în elaborarea normelor bugetare interne, inclusiv a unor norme privind datoria cu caracteristici prociclice, de aplicarea deficitară a planificării bugetare pe termen mediu, erodată și mai mult de dispozițiile speciale ale regimului „stării de pericol”, precum și de rolul și resursele limitate ale Consiliului bugetar. Mandatul și resursele limitate ale consiliului bugetar național limitează eficacitatea acestuia în ceea ce privește coordonarea discuțiilor publice cu privire la chestiuni bugetare.

(30) Prețurile locuințelor au crescut puternic în Ungaria în ultimul deceniu, în timp ce oferta de locuințe a rămas limitată. Gradul redus de specificitate al sistemelor de subvenționare pentru achiziționarea de locuințe, disponibile și pentru gospodăriile cu venituri mai mari, aflate deja în posesia unei locuințe, au contribuit la recentele creșteri ale prețurilor. Subvențiile pentru construcția de locuințe, inclusiv granturile, împrumuturile subvenționate și cotele preferențiale de TVA, sunt, de asemenea, nespecifice.

(31) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. În conformitate cu articolul 14 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/241, Ungaria și-a exprimat intenția de a solicita sprijin sub forma unui împrumut suplimentar în valoare de 6 600 000 000 EUR în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Având în vedere caracterul temporar al Mecanismului de redresare și reziliență aflat în vigoare până în 2026, este esențial să se efectueze cu rapiditate implementarea planului. Este la fel de important ca Ungaria să asigure o capacitate administrativă adecvată pentru îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul planului. Includerea rapidă a noului capitol privind REPowerEU în planul de redresare și reziliență va permite finanțarea unor reforme și investiții suplimentare care să sprijine obiectivele strategice ale Ungariei în domeniile energiei și tranziției verzi. Implicarea sistematică și eficace a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale. Din cauza adoptării sale tardive, în decembrie 2022, punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență al Ungariei a fost întârziată în mod semnificativ. O punere în aplicare rapidă și susținută a planului ar necesita îndeplinirea a 27 obiective de etapă legate de consolidarea independenței sistemului judiciar și de garantarea protecției intereselor financiare ale Uniunii. Nu este posibilă nicio plată în cadrul planului până când aceste obiective de etapă nu sunt puse în aplicare integral și corect. Grantul REPowerEU alocat Ungariei se ridică la 701,6 milioane EUR. Ungaria intenționează să utilizeze grantul REPowerEU și împrumuturi suplimentare pentru investiții în domeniul energiei.

(32) Comisia a aprobat în 2022 toate documentele de programare ale politicii de coeziune prezentate de Ungaria. Punerea în aplicare rapidă a programelor politicii de coeziune

în complementaritate și în sinergie cu planul de redresare și reziliență, inclusiv cu capitolul privind REPowerEU, este esențială pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale, pentru sporirea rezilienței economice și sociale, precum și pentru a obține o dezvoltare teritorială echilibrată în Ungaria.

(33) Dincolo de provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență, Ungaria se confruntă cu o serie de provocări suplimentare, în special legate de sărăcie, de concurența pe piața muncii a serviciilor și de energie.

(34) Deși indicatorii globali privind sărăcia s-au îmbunătățit în ultimul deceniu, situația relativă a anumitor grupuri defavorizate, cum ar fi gospodăriile cu venituri mici, copiii, persoanele cu handicap, romii și persoanele care locuiesc în așezări rurale îndepărtate, s-a înrăutățit. Rata deprivării materiale și sociale grave este una dintre cele mai ridicate din UE, cu disparități semnificative între regiuni. Aceasta este deosebit de ridicată în rândul copiilor și al romilor. Grupurile defavorizate se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește accesul la asistență socială, educație, asistență medicală și servicii de căutare a unui loc de muncă adecvate. Gospodăriile fără un venit stabil se confruntă cu o deteriorare a plasei de siguranță socială. Sistemul fiscal reprezintă o povară disproporționată pentru lucrătorii cu salarii mai mici. Principalele surse de venit pentru gospodăriile cu venituri mici nu au ținut pasul cu costul vieții în ultimul deceniu. Adecvarea venitului minim este una dintre cele mai scăzute din UE. Creșterile recente ale prețurilor la energie și alimente reprezintă o povară disproporționată pentru persoanele cu venituri mici, în timp ce măsurile de sprijin sunt în principal nespecifice. Recenta modificare a legislației privind protecția socială a redus responsabilitatea statului de a oferi asistență socială.

(35) Rata principală de ocupare a forței de muncă este relativ ridicată, dar anumite grupuri dezavantajate, cum ar fi romii, persoanele slab calificate, femeile cu responsabilități de îngrijire și persoanele cu handicap au dificultăți în a intra pe piața deschisă a forței de muncă din cauza deficiențelor din educație, formare, sistemele de asistență socială și structurile de sprijin pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă. Deficitele în ceea ce privește rata de ocupare a forței de muncă în rândul persoanelor slab calificate, al romilor și al persoanelor cu handicap rămân în continuare ridicate. Una din cinci femei care caută un loc de muncă remunerat este exclusă de pe piața muncii din cauza responsabilităților de îngrijire a copiilor sau a persoanelor cu handicap aflate în întreținere. Prestațiile și accesul grupurilor defavorizate la măsuri active de ocupare a forței de muncă sunt inadecvate. Durata indemnizației de șomaj este de 3 luni, în timp ce timpul mediu necesar pentru găsirea unui loc de muncă a fost de 16 luni în 2022. Patru din zece șomeri înregistrați nu beneficiază de prestații sociale. Perioada medie lungă de înregistrare semnalează dificultăți de capacitate în cadrul serviciului public de ocupare a forței de muncă. Proporția persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă cu un nivel scăzut de competențe de bază este de peste două ori mai mare decât media națională. Ponderea adulților care participă la învățare rămâne scăzută, în special în rândul persoanelor slab calificate și al șomerilor.

(36) Dialogul social rămâne printre cele mai slabe din UE și s-a deteriorat și mai mult în ultima vreme. Principalul organism tripartit servește în principal drept forum de schimb de informații pentru guvern și nu dispune de un cadru juridic oficial, neexistând niciun dialog semnificativ, cu excepția stabilirii salariului minim. În timp ce deficitul de cadre didactice reprezintă o provocare din ce în ce mai mare, noile dispoziții legale au limitat drepturile cadrelor didactice la acțiuni colective și au extins posibilitatea angajatorilor de a concedia retroactiv cadrele didactice care participă la nesupunere civilă pentru a protesta împotriva condițiilor de muncă. Reformele recente,

introduse fără un dialog semnificativ cu sindicatele relevante, au afectat negativ condițiile de muncă și au slăbit autoreprezentarea lucrătorilor din domeniul sănătății.

(37) În ultima vreme, au existat cazuri de intervenție publică pe mai multe piețe, ceea ce a slăbit securitatea juridică. Aceste intervenții au avut tendința de a descuraja sau de a limita investițiile UE și străine pe anumite piețe, permițând de fapt achiziționarea unor societăți de către întreprinderi de stat sau de către firme private care au legături strânse cu guvernul. Acestea afectează grav principiile pieței unice și ale statului de drept[27], limitând oportunitățile de creștere economică durabilă. De exemplu, anumite întreprinderi și industrii se confruntă cu un tratament discriminatoriu prin impozite adaptate, plafoane ale prețurilor și reglementări impuse într-un termen scurt și fără consultare prealabilă. Începând din 2020, guvernul și-a utilizat, de asemenea, puterea extraordinară de care dispune în virtutea „stării de pericol” pentru a introduce astfel de măsuri. Veniturile bugetare din impozitele sectoriale sunt semnificative. De exemplu, guvernul a impus recent plafoane administrative ale prețurilor și un impozit pe profit de 90 % pentru producția de ciment și materiale ceramice. Acestea sunt industrii în care acționariatul străin are o proporție ridicată. În decembrie 2022, guvernul a majorat brusc impozitul pe societățile de asigurări și farmaceutice. Băncile au fost afectate de plafonarea ratelor flexibile ale creditelor ipotecare, ceea ce le-a afectat capacitatea de a acorda împrumuturi și rentabilitatea. Inspecțiile administrative selective și arbitrare, amenzile și reținerea autorizațiilor au fost utilizate pentru a exercita o presiune nejustificată asupra anumitor societăți, în special asupra comerțului cu amănuntul și a transporturilor. Pare să lipsească o cale de atac eficientă împotriva măsurilor arbitrare luate de autorități. Sectorul comerțului cu amănuntul continuă să se confrunte cu reglementări imprevizibile. Condițiile de autorizare a înființării sau a modificării magazinelor de peste 400 de metri pătrați nu par să fie transparente, iar disponibilitatea controlului jurisdicțional este discutabilă. Impozitul pe sectorul comerțului cu amănuntul grevează în mod disproporționat întreprinderile mai mari care nu au sediul în Ungaria. Autoritățile publice își utilizează frecvent competențele pentru a excepta diverse tranzacții de la controlul concentrărilor economice. Impactul acestor tranzacții asupra economiei, a concurenței și a pieței unice nu este evaluat. Criteriile pentru aceste excepțări nu sunt stabilite în mod transparent și nu există nicio procedură oficială de contestare a acestor criterii sau a deciziei în sine. Ca urmare a acestor intervenții, proprietatea statului sau proprietate privată apropiată statului a crescut în domeniul bancar, al telecomunicațiilor, al utilităților, al mass-mediei, al televiziunii și al radiodifuziunii, în detrimentul proprietății străine. Pe baza anunțurilor făcute de membrii guvernului, se pot aștepta tranzacții similare în sectorul asigurărilor, al comerțului cu amănuntul și al transporturilor, în particular în ceea ce privește aeroportul din Budapesta. Scăderea prezenței capitalului străin și a *know-how*-ului străin, în special în sectoarele cu valoare adăugată ridicată, cum ar fi sectorul bancar și cel al telecomunicațiilor, riscă să diminueze oportunitățile Ungariei de creștere a productivității și de inovare.

(38) Mixul energetic al Ungariei este dominat de petrol și gaze, fiecare reprezentând aproximativ o treime din consumul total de energie. Energia nucleară și sursele regenerabile de energie au o pondere de 15 % și, respectiv, de aproximativ 14 %. Ungaria continuă să se bazeze în mare măsură pe Rusia în ceea ce privește combustibilii fosili, precum și pe energia nucleară, iar eforturile sale de a se îndepărta de dependența Rusiei sunt lente. Trei sferturi din consumul intern de gaze este acoperit

[27] A se vedea COM(2020) 580 final, p. 1.

de importurile din Rusia. În 2021, Ungaria a semnat un acord de furnizare a gazelor pe termen lung cu Gazprom, pe care l-a renegociat în aprilie 2023, cu o opțiune pentru cantități suplimentare. Reducerea dependenței de combustibilii fosili ruși va necesita acțiuni suplimentare semnificative, în special pentru a consolida cooperarea cu țările învecinate, inclusiv, dacă este necesar, cu privire la infrastructură, pentru a asigura accesul la surse alternative de combustibili fosili. Electrificarea și investițiile preconizate în industriile mari consumatoare de energie vor spori nevoia de producție de energie electrică. În pofida creșterii semnificative a capacității de energie solară în ultimii ani, ponderea capacității de energie din surse regenerabile este în continuare una dintre cele mai scăzute din UE. Instalarea centralelor eoliene a fost oprită și se preconizează că va fi reluată după eliminarea restricțiilor legale. Energia geotermală a fost subutilizată. Mediul de reglementare aflat în continuă schimbare creează mai multe provocări în ceea ce privește dezvoltarea energiei din surse regenerabile. În plus, limitările capacității rețelei de energie electrică creează un blocaj semnificativ pentru conectarea surselor regenerabile de energie la rețea, în timp ce lipsa unor soluții de flexibilitate în ceea ce privește cererea și oferta și responsabilizarea limitată a consumatorilor creează o constrângere majoră asupra dezvoltării producției de energie electrică curată și din surse regenerabile. Integrarea suboptimă pe piața de echilibrare a UE reprezintă, de asemenea, o oportunitate ratată de a optimiza rețeaua pentru capacități suplimentare de energie din surse regenerabile.

(39) Ungaria are un potențial semnificativ în ceea ce privește eficiența energetică, în special în clădirile rezidențiale. Consumul de gaze naturale al Ungariei a scăzut cu 20 % în perioada cuprinsă între august 2022 și martie 2023, comparativ cu consumul mediu de gaze din aceeași perioadă din ultimii 5 ani, obiectivul de reducere cu 15 % fiind astfel depășit, inclusiv datorită măsurilor din sectorul public și modificării sistemului de plafonare a prețului energiei aplicat gospodăriilor. Ungaria este încurajată să depună eforturi suplimentare pentru a reduce temporar cererea de gaze până la 31 martie 2024[28]. Cu toate acestea, în pofida acestor schimbări recente, sistemul de prețuri administrative la energie nu permite încă funcționarea corespunzătoare a semnalelor de preț și crearea unui stimulent suficient pentru economiile de energie. Plafoanele prețurilor se aplică în mod uniform tuturor gospodăriilor. Gospodăriile cu venituri ridicate beneficiază și ele de prețul administrativ subvenționat, în timp ce familiile cu venituri mici trăiesc adesea în locuințe mai puțin eficiente din punct de vedere energetic. Scheme specifice pentru gospodăriile cu venituri mici ar fi mai eficiente, în ceea ce privește atât sprijinirea gospodăriilor vulnerabile, cât și generarea de economii de energie.

(40) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat în sectoarele și în profesiile esențiale pentru tranziția verde, inclusiv în ceea ce privește producerea, implementarea și întreținerea tehnologiilor cu zero emisii nete, creează blocaje în procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. Crearea unor sisteme de educație și formare de înaltă calitate, care să răspundă nevoilor în schimbare ale pieței forței de muncă, și adoptarea unor măsuri țintite de perfecționare și reconversie profesională sunt esențiale pentru a reduce lipsa de personal calificat și pentru a promova incluziunea și realocarea forței de muncă. Pentru a debloca oferta neexploatată de forță de muncă, aceste măsuri trebuie să fie accesibile, în special pentru persoanele fizice și în sectoarele și regiunile cele mai afectate de tranziția verde. În 2022, în Ungaria au fost raportate deficite de forță de muncă în cazul a 31 de

[28] Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului.

profesii care necesitau competențe sau cunoștințe specifice pentru tranziția verde. În același timp, participarea lucrătorilor la formarea profesională în industriile energointensive a scăzut semnificativ și se situează în prezent sub media UE.

(41) Consiliul a examinat Programul de convergență pentru 2023 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul[29] său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(42) Consiliul a examinat, în lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a evaluării menționate, Programul național de reformă pentru 2023 și Programul de convergență pentru 2023. Recomandările sale emise în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 sunt reflectate în recomandarea 1 de mai jos. Politicile menționate în recomandarea (1) contribuie la abordarea vulnerabilităților legate de presiunile foarte puternice asupra prețurilor și de nevoile de finanțare externă și publică. Recomandările 2 și 4 contribuie la punerea în aplicare a recomandării 1,

RECOMANDĂ ca, în 2023 și în 2024, Ungaria să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să elimine treptat până la sfârșitul anului 2023 măsurile existente de sprijin în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel rezultate pentru a reduce deficitul public. În cazul în care noi creșteri ale prețurilor la energie ar face necesară adoptarea de măsuri de sprijin, să se asigure că astfel de măsuri sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie.

   Să asigure o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea la maximum 4,4 % a creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național în 2024.

   Să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor MRR și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală. În perioada de după 2024, să continue să urmărească o strategie bugetară pe termen mediu de consolidare treptată și durabilă a finanțelor publice, combinată cu investiții și reforme care să conducă la o creștere durabilă mai accentuată, pentru a obține o poziție bugetară prudentă pe termen mediu.

   Să urmărească coordonarea eficace și delimitarea clară a politicilor macroeconomice pentru a asigura sustenabilitatea bugetară și externă. Să elimine treptat plafoanele de preț și de rată a dobânzii, pentru a reduce efectele de denaturare și pentru a facilita transmisia fără probleme a politicii monetare. Să direcționeze măsurile de sprijin în sectorul locuințelor către gospodăriile cu venituri mici. Să consolideze cadrul bugetar pe termen mediu, să alinieze pregătirea bugetelor anuale cu exercițiul bugetar și să limiteze marja de apreciere în ceea ce privește execuția bugetelor anuale.

2. Să atingă de urgență jaloanele și țintele necesare legate de consolidarea independenței sistemului judiciar și de garantarea protecției intereselor financiare ale Uniunii, cu scopul de a permite o punere în aplicare rapidă și susținută a planului său de redresare și reziliență. Să finalizeze rapid capitolul privind REPowerEU pentru a putea demara rapid punerea sa în aplicare. Să pună în aplicare rapid programele politicii de coeziune, în strânsă complementaritate și sinergie cu planul de redresare și reziliență.

[29] În temeiul articolului 5 alineatul (2) și al articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

3. Să îmbunătățească caracterul adecvat al sistemului de asistență socială, inclusiv al prestațiilor de șomaj. Să îmbunătățească accesul la măsuri active eficace pe piața muncii, în special la oportunități de actualizare a competențelor pentru grupurile cele mai defavorizate, și să asigure un dialog social eficace. Să îmbunătățească cadrul de reglementare și concurența în domeniul serviciilor prin evitarea intervențiilor administrative selective și arbitrare și a unei legislații adaptate care să ofere avantaje sau dezavantaje necuvenite anumitor întreprinderi, prin aplicarea sistematică a controlului concurenței în cazul tranzacțiilor comerciale și prin reducerea utilizării măsurilor de urgență la ceea ce este strict necesar, în conformitate cu principiile pieței unice și ale statului de drept.

4. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili prin accelerarea utilizării surselor regenerabile de energie, inclusiv a energiei eoliene, geotermale și a biometanului durabil, în special prin simplificarea procedurilor de autorizare, realizând în același timp evaluări periodice ale impactului asupra mediului și creând un mediu de reglementare previzibil și favorabil. Să elimine treptat subvențiile pentru combustibilii fosili. Să reformeze normele privind piața energiei de echilibrare și stabilirea tarifelor pentru a permite recuperarea costurilor și utilizarea optimă a rețelei și, dacă este necesar, să modernizeze infrastructura de energie electrică, inclusiv rețeaua și capacitățile de stocare. Să diversifice importurile de combustibili fosili pentru a reduce în mod semnificativ dependența de Rusia, inclusiv prin consolidarea cooperării cu alte state membre, inclusiv, dacă este necesar, cu privire la infrastructură. Să îmbunătățească eficiența energetică, în special în clădiri, și să continue eforturile de reducere a consumului global de gaze. Să ajusteze sistemul actual de prețuri reglementate ale energiei pentru a încuraja economisirea energiei, oferind în același timp sprijin specific gospodăriilor cu venituri mici. Să accelereze eforturile de politică ce vizează furnizarea și dobândirea competențelor necesare pentru tranziția verde.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele